

izgubil, se bo kmalu pokazalo. Ker je banovinska uprava prevzela posle oblastne samouprave, je tem več razlogov za to, da naj se izgradi okrožni inspektorat v Mariboru z obsežnim delokrogom in državno-upravnega in nekdanjega samoupravnega področja. Bila bi tudi čudna slika preseljevanja, ako bi vsi uradni oddelki z uradniki vred, bodisi državnimi bodisi nekdanjimi samoupravnimi, morali odpotovati iz Maribora. Nova ureditev državne uprave k temu nikakor ne sili. Ravno nasprotno daje člen 22. zakona o nazivu in raz-

delitvi kraljevine na upravna področja z dne 3. oktobra 1929 možnost za ustanovitev in zgraditev okrožnega inspektorata v Mariboru s prav obsežnim delokrogom.

Ta delokrog naj bi obsegal različne in številne posle s področja državne in nekdanje oblastne samouprave. Mislimo, da so vsi razlogi za to, nobenega nujnega razloga pa ni proti. Kdor bi hotel preprečiti uporabo člena 22. navedenega zakona na Maribor in njegov okrožni inspektorat, bi to tudi moral zagovarjati.

V NAŠI DRŽAVI.

Najprej utrditev državnih temeljev — potem parlament. Naš minister dvora je dal poljskemu časnikarju za javnost izjavo, v kateri to-le podčrtava: **Utrditve na parlamentarno stanje se bo izvišila potem, ko se bo dovršilo popolnoma notranje izboljšanje ter utrditev razmer. Parlamentarno stanje bo zadnja stopnja te utrditve, ki gre počasi, a sigurno ter po programu.**

Nadaljni zakonodajni program sedajne vlade. Sedajna vlada še ima na programu dva važna zakona: splošni državljanski zakonik in trgovski zakon. Ker sta ta dva zakona zelo važna, bosta njuna načrta kakor hitro bosta gotova — in to bo v početku januarja ali februarja — izročena javnosti in pristojnim krogom v razpravo. Z uveljavljenjem teh zakonov bo dovršena doba velikega zakonodajnega dela sedajne vlade, ki si je kot svojo prvo nalogo postavila izenačenje zakonodajstva.

Število finančnih direktij, katerih je bilo dosedaj 14, se bo sedaj znižalo. — Podpisan je že zakon, s katerim se imenuje v vsaki banovini po ena finančna direktija. Razen tega dobi eno tudi Belgrad z Zemunom in Pančevom. — Vseh finančnih direktij bo torej deset. Zakon stopi v veljavo 1. januarja. Do tedaj ni pričakovati spremembe v osehju dotedanjih finančnih direktij.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Avstriji se mnogo piše o spremembi ustave. Sedaj so začeli tudi socialni demokratje popuščati in izjavljajo, da se naj izvrši ustavna sprememba v kompromisnem smislu po predlogu kanclerja dr. Schoberja.

Velesile razpravljajo o razorožitvi in predvsem o odpravi podmorskih ladij. Najmanj naklonjenosti glede podmornic je kazala Italija. Najnovejša poročila zatrjujejo, da bo pristopila tudi Italija k predlogu za popolno odpravo podmornic, ako bi postalo razmerje med francoskim in italjanskim vojnim brodom enako. V Sredozemskem morju bi pač tudi Italjani radi imeli isto in še večjo besedo nego Francozi. Ameriški predsednik Hoover je stavil velesilam predlog, da bi se naj smatrale ladje za prevoz živih v vojni ravno tako kakor bolniške ladje.

Svetovno časopisje razkriva te dni zvezo med nemško vojsko in ruskimi sovjeti. Po teh razkritjih izdelujejo ruske tovarne pod vodstvom nemških inženerev razna najmodernejša razstrelivna sredstva ter najbolj nevarne strupene pline zase in za Nemčijo. Ruska armada pošilja v Nemčijo svoje oficirje, da spoznajo nove iznajdbe vojaško-tehnične industrije.

Nova Tardieujeva francoska vlada je žela že dvakrat v parlamentu zapuščati. Je upanje, da bo ta kabinet dolgotrajnejši, nego se je to prvotno mislilo. — Francija bo izpraznila Porenje do 30. junija 1930.

Mednarodno vojno-odškodninsko (reparacijsko) banko snujejo države: Anglija, Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Japonska in ameriške Združene države. Namen banke je, omogočiti mednarodnih finančnih poslov in posredovanje pri mednarodnih plačevanjih. Kapital banke znaša 300 milijonov švicarskih frankov, od katerih bo plačanih 25 odstotkov pri podpisu delnic.

Časopisje naglašja, da bo sklicana začetkom decembra v mestu Haag druga konferenca, na kateri se bo razpravljalo o plačevanju nemške vojne odškodnine državam, katere so bile oškodovane od nemške vojske.

vzgledujejo vse krščanske matere. Ena med temi je bila sv. Felicita.

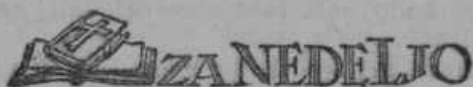
Živela je za cesarja Antonina (138 do 161 po Kristusovem rojstvu). Bila je vdova, ki se je popolnoma posvetila službi božji in vzgoji svojih sedem sinov. Dečki so se čisto navzeli mišljenja svoje matere in so vzrastli v mladeniče, ki jim je bilo vodilo vsega njihovega življenja vera Kristusova s svojimi nauki in zapovedmi. Kristjani so bili ponosni na to družino in tudi marsikaterega pogana je vzgled teh sedem krasnih mladeničev premagal, da so

tudi oni postali kristjani ali da so vsaj z vsem občudovanjem in priznanjem govorili o Feliciti in njenih sinovih. — Vse to pa je vzbudilo zavist poganskih duhovnikov. Ti so zatožili Felicito pri mestnem poglavarju, da ovira češčenje bogov in da se bodo ti za to maščevali, če ne dobijo zadoščenja. Poglavar Publij je dal spoštovano in občudovano gospo skrivaj pripeljati pred sebe in ji je prigovarjal, naj daruje bogovom in ji slednjič začel groziti s smrtno kaznijo. A Felicita je ostala močna žena.

»Tvoje prilizovanje,« je odgovorila sodniku, »me ne bo omamilo in tvoje groznje me ne bodo prestrašile. Sveti Duh me bo obvaroval, da ne bom omagala. Če ostanem pri življenju, te bom premagala. Če umrjem, imam še večjo gotovost, da nisem podlegla.« Publij ji je odvrnil: »Če si že tako nesposabna, da želiš umreti, privošči vendar svojim sinom življenje!« »Seveda,« je rekla Felicita, »privoščim svojim otrokom življenje. A ravno, če ne bodo darovali, bodo živeli, če pa bi darovali, bi zapadli večni smrti.« Peljali so jo od sodnika proč. Vedela je, da se bodo začeli za njo in njene sivo hudi boji. In ker se je bolj veselila, da je rodila svoje otroke za nebesa kakor za zemljo, zato se je tudi veliko bolj bala, da bi morala svoje otroke pustiti na zemlji, kakor se posvetni starši bojijo, da bi morali gledati svoje otroke umirati. Zato je imela le eno skrb, da bi namreč svoje sinove navdušila za nebeško domovino.

Drugo jutro so vse — mater in sinove — peljali pred mestnega poglavarja, ki je na velikem polju pred rimskim mestom vpricho ogromnega števila ljudi sedel na svojem sodnem stolu. Pogumna žena, obdana od svojih, od mladosti kar cvetočih sinov je napravila globok vtis na vse navzoče. Sodnik ji je lepo prigovarjal, naj vendar ima usmiljenje s svojimi sinovi. Odgovorila mu je: »Tvoje usmiljenje je zločin in tvoje prigovarjanje je neusmiljenost!« Nato pa se je obrnila k sinovom in rekla: »Poglejte k nebu! Tam čaka na vas Kristus z vsemi svetniki. O, vojskujte se za svoje duše in ostanite zvesti Kristusu ljubezni!« Kruti udarci so bili odgovor in kazen za te besede prave krščanske materinske ljubezni.

Nato je pa dal sodnik poklicati pred sebe po vrsti vse sinove. A vsi so mu odgovarjali po vzgledu in po življenju matere. Tako mu je rekel Janarij: »Svetuješ mi nesposabno stvar. Modrost mojega Gospoda mi govori drugače.« Feliks je neustrašeno odgovoril: »Naša vera je neomahljiva. Nikar ne pričakuj, da bi jaz ali kateri mojih bratov odpadel od Kristusa.« Tako so neustrašeno govorili tudi Filip, Silvan, Vital in Marcijal. Aleksandra, še čisto nežnega dečka je hotel sodnik premotiti s prilizovanjem in mu govoril: »Ti si še otrok, zato gotovo nočeš biti upornik, temveč boš storil, kar hoče cesar Antonin. Zato daruj; tako si boš rešil življenje in si še pridobil cesarjevo naklonjenost.« Deček pa mu je otroško preprosto odgovoril: »Seveda sem še mlad in še otrok, a imam staro modrost, da molim samo enega Boga. Jam

Sv. Felicita

in njenih sedem sinov.

Spominski dan 23. november.

Prvi kristjani so ostali po svoji pobožnosti, čistosti, milosrčnosti in brezprimernem junaštvu svetli vzgledi vsem poznejšim časom. V tej dobi so tudi živele matere, na katerih se lahko

sem služabnik Kristusov. Njega molim, njemu sem zvest v svojem srcu.« Vse brate so radi te njihove izpovedi kaznovali s sramotno kaznijo, pretepli so jih s šibami kakor sužnje. Nato so jih peljali k različnim sodnikom, ki so jih dali na različne načine mučiti in pomoriti. Mati je morala gledati muke in smrt vseh svojih sinov, dokler ni tudi njena glava padla pod mečem.

Krasno govori o tej materi sv. Peter Krizolog: »Glejte to mater, ki je nemirna, ko njeni otroci živijo, a je pomirjena, ko umrjejo; glejte jo srečno, ki je v večnem življenju obdana od toliko blestečih luči, kolikor je imela otrok, ki jih je pred seboj poslala v večno blaženost. Niti enega ni izgubila tukaj na zemlji. Bolj vesela se je sprahajala med trupli umorjenih, kakor nekoč med njihovimi zibelkami, ker je videla z očmi duha toliko zmagoslavnih znamenj, kolikor ran, toliko kron, kakor mrličev.«

Kako krasno izpričevalo za to mater! Daj Bog, da bi veliko tega duha, ki je prevzemal to mater, živelo tudi v srcih naših staršev. Da bi tudi oni smatrali kot svojo prvo in največjo nalogo, da navežejo svoje otroke z močnimi vezmi na Boga, da mislijo pri vzgoji otrok najprej na večni cilj, ki ga ima človek, da ne gledajo brezbrizno in brezsrčno na svoje otroke v velikih nevarnostih, da se za nič na svetu ne dajo premotiti, da bi pogubili duše svojih otrok.

Trpljenje katoličanov na Ruskem. Škof Sloskan, ki je bil skrivaj posvečen škofom, je bil obsojen najprej na eno leto težke ječe. Sedaj so ga poslali v pregnanstvo prosluli Solovjecki otok. Ganljivo je pismo, ki ga je pisal iz strašnega pregnanstva svojim staršem. Pravi: »Prosim vas, da ne dovolite, da bi se kaka pikrost ali žalost polastila vašega srca. Če bi se to zgodilo, bi bili verski fanatiki, a ne kristjani.«

Tudi danes še žive svetniki. Pred dvema letoma je umrl na Irskem delavec Talbot, o katerem se more reči, da je skoro gotovo svetnik naših dni. Njegov oče je bil delavec in je imel dvanajst otrok. Tudi Matej je postal delavec, a se je v mladih letih čisto vdal alkoholu. Ko je bil 27 let star, ga je srečala milost božja. Neke sobote popoldan stoji Talbot brezposeln, brez pare denarja na ulici in čaka na tovaršče, da bi ga kateri povabil pit. Vsi se mu izognejo, nočejo imeti z njim opravka. To ga grozno zgrabi, od tega trenutka ne poskusi vse življenje niti kapljice alkohola. Kmalu se tudi čisto odpove kajenju. Začne misliti na dušo, njegovo največje veselje mu je občevanje z Bogom. Po noči — ker si mora po dnevu s trdim delom služiti kruh — mnogo premoli. Zjutraj ob petih je na nogah, da gre k sv. maši in sv. obhajilu. Vsak petek in soboto se posti, ravno tako ves mesec junij. Mnogo dni prebije kljub težkemu delu samo ob kruhu in čaju. Vsak prost trenutek porabi, da dviga svojo dušo k Bogu. Nedeljo skoro vso prebije v cerkvi pred

svojim Bogom. Njegovo ležišče je par desk, za blazino ima leseno klado. Zadnja leta svojega življenja nosi spokorne verige okoli svojega telesa. Od svojega zaslužka daje bogato miloščino

70-letni jubilej prošta dr. M. Mateka.

Dne 15. novembra je nastopil 70-letnico lavantinski prošt dr. M. Matek. Jubilar je rodom iz Gornjega grada in je bil po končanih bogoslovskih naukih le 4 mesece kaplan v Slov. Bistrici. — Radi izredne nadarjenosti ga je poslal škof decembra 1884 v Rim, kjer je postal doktor kanoničnega prava. Leta 1889 je prišel za profesorja na mariborsko bogoslovje. Bil je na zavodu dolgo let podravnatelj, leta 1909 je postal ravnatelj. V službi bogoslovnega profesorja je postal škofijski duhovni in konzistorijalni svetovalec, kanonik, predsednik škofijskega cerkvenega sodišča, predsednik izpraševalne komisije za ordinande, ravnatelj škofijske pisarne, 1. avgusta 1917 pa infulirani stolni prošt v Mariboru. Po smrti knezoškofa dr. M. Napotnika, to je od 15. maja 1922 pa do 17. julija 1923, je z izkušeno roko vršil službo kapiteljskega vikarja.

Ob pomenljivi 70-letnici priljubljene ga prošta moramo posebej naglasiti njegovo neustrašeno narodnost v dijaških in poznejših letih. Kot mlad profesor je bil priznan organizator delavstva. Starejši mariborski mojstri se ga spominjajo z navdušenjem ter hvaležnostjo, ker je bil voditelj Katoliškega delavskega društva. Pri delu za dušni in telesni blagor delavstva ni pozabil na naše dobro podeželsko ljudstvo. Stolni prošt je eden naših prvih in še do danes požrtvovalno delujočih zadrugarjev. On je soustanovitelj Spodnještajerske ljudske hranilnice, kateri načeljuje od marca leta 1908 naprej. Veliko hvaležnosti je dolžan jubilarju buditelj spodnještajerskih Slovencev — »Slovenski Gospodar«. G. stolni prošt je eden prvih in še danes uspešno marljivih širiteljev katoliškega tiska. Od 28. julija 1891, ko je bil prvič izvoljen v odbor Katoliškega tiskovnega društva, do danes, ko mu predseduje že 29 let, je skrbel za vsestransko povzdigo in razširjenje časnikov in knjig Cirilove tiskarne. Mnogim — mnogim čestitkam jubilarju k čili 70-letnici se pridružuje tudi njegov negovanec »Slovenski Gospodar« in mu kliče hvaležno: Naj nam Bog ohrani g. prošta še kot dolgoletnega predsednika Katoliške tiskovne zadruge!

Velika letalska nesreča v Mariboru. V Mariboru se že mudijo dalje časa letalci iz Nemčije, ki so v tej dobi bivanja ob severni meji izvajali s svojimi lahкими aeroplani vratolomne vaje nad mestom. Tvrdba teh lahkih nemških letal je v Mariboru tudi prodala dve letali zasebnikom. V nedeljo 17. novembra krog 2. ure popoldne sta se spustila v letalu »Schwalbe« na me-

za uboge in misijone. Svoje molitve in spokorna dela daruje tudi za spreobrnjenje drugih, kakor je njega samega srečala milost božja. Po takem življenju umre star 70 let.

sto pilot Müller in mariborski odvetnik in tajnik letalskega kluba g. dr. Šestan. Nad velikim mostom je izvajal pilot vaje s preobračanjem aeroplana po zraku in to zelo nizko. Naenkrat je zgubil radi bliščanja solnčnih žarkov nad aeroplanom oblast. Letalo je padlo in priletelo z vso silo na streho Bergovčevega skladišča ob velikem mostu. S strehe se je prekucnil aeroplan na tla in obležal ves zbit na cesti. Pilot in dr. Šestan sta si zlomila pri nesreči obe nogi, se popraskala po očeh in tudi notrajne poškodovale. Sreča, da da ni zahtevala nezgoda še več žrtev, ker sta bila radi izredno lepega vremena zelo obljudena most ter Glavni trg.

Novi železniški most pri Zidanem mostu gotov. Slovenska tvrdba je te dni končala novi železno-betonski most pri Zidanem mostu, ki bo znatno olajšal osebni in tovarni promet proti Zagrebu.

En ranjenec in eden mrtev. V četrtek dne 13. novembra sta pila skupaj v krčmi Simon Stojnšek iz Sp. Gorice in sin posestnice Franc Damjan iz Sp. Gorice. Za šalo je odnesel Stojnšek Damjanu klobuk. Krog desete ure v noči je prišel Damjan k prijatelju po klobuk. Sam bogznaj iz kacega vzroka je pograbil Simon karabinko in ustrelil iz veže proti Damjanu, kojemu je šla krogla skozi desno roko. Čez nekaj časa je šla po tem Stojnšekova žena ven pogledat in pritekla nazaj s pripombo: »Jezus, kaj si napravil! Ustrelil si ga!« Te besede so Stojnška tako zmedle, da je nameril karabinko na svoja prsa, dvakrat sprožil in si razstrelil srce ter obležal pri priči mrtev. Radi šale s klobukom je moral eden na drugi svet, drugi pa si celi roko v mariborski bolnici.

Fantovska sprava z železnim kolom. Pri sv. Lovrencu na Dravskem polju je v soboto zvečer nekaj fantov iz Pletter popivalo v gostilni. Surovež A. K. je že dalje časa imel »piko« na mirnega starejšega kmečkega sina Janeza Sagadina. Ob odhodu iz krčme sta se še vpricho vseh pobotala, češ, da bo zdaj konec prepira. Nato pa je K. stopil malo naprej in v temi Sagadina počakal, pa mu z nekim železnim predmetom razklal lobanjo, tako da se v strašnih bolečinah bori s smrtjo. Alkohol in noč: Kdaj bodo naši fantje spregledali, kaj rodila!

Poroka. Pri Spodnji Sv. Kungoti sta se poročila odlična člana naših organizacij, veleposestnik Ivan Bauman iz Dobrenja in Amalija Droz iz Rance. Bilo srečno!

Na Polanah pri Slivnici je po kratki bolezni umrl vrli narodnjak, posestnik Franc Falež. Svetila mu večna luč!

Marmornata plošča prvemu puščaju — Evropejcu. Prvi, ki je prinesel razvado pušenja iz Amerike na Špansko, je bil mornar Rodrigo Jerez iz majhnega španskega mesteca Ayamonte. Omenjenega je najel Krištof Kolomb z dve-